

Hanna Holopainen vihr ym.

Lakialoite laiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain liitteen 1 muuttamisesta

Eduskunnalle

PERUSTELUT

Tämän lakialoitteen tavoitteena on lopettaa turkistarhaus Suomessa. Voimassa olevan eläinten hyvinvointilain (693/2023) tavoitteena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Tavoitteena on edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Nykyisenlainen turkistarhaus on näiden tavoitteiden kanssa vahvassa ristiriidassa.

1. Turkistarhauksen tilanne Suomessa

Turkistarhaukseen liittyy vakavia kansanterveydellisiä riskejä. Turkistarhat ovat otollisia paikkoja tautien leviämiseksi ja pandemioiden syntymiseksi. Koronapandemian aikana koronavirus levisi Tanskassa minkkitarhoille, joilta se siirtyi ihmisiin. Vuonna 2023 lintuinfluenssa siirtyi Suomessa ensimmäistä kertaa turkiseläimiin. Lintuinfluenssavirukset muuntuvat herkästi, ja niiden kyky aiheuttaa tautia myös ihmisessä kasvaa niin kutsutun nisäkäsadaptaation eli nisäkkäisiin sopeutumisen myötä. Pahimmassa tapauksessa nisäkäsadaptaatio johtaa uuden influenssaviruksen aiheuttaman pandemian syntymiseen. Pandemiat kehittyvät helposti turkistarhoissa, joissa eläimet ovat ahtaissa elinoloissa ja virukset siirtyvät helposti nisäkkästä toiseen.

Turkisanalan merkitys Suomen kansantaloudelle on pieni. Sen osuus kansantaloudesta ja viennistä on pienentynyt vuosi vuodelta. Turkisnahkojen nettoviennin arvo oli vuonna 2022 vain 0,04 prosenttia Suomen tavaraviennin kokonaistuloista. Turkistarhaus on ollut viime vuosina yksi huonoiten kannattavista toimialoista: yli 60 prosenttia alan yrityksistä teki tappiota vuonna 2022. Ala on ollut jo pitkään laskusuuntainen. Suomen turkistarhoilla kasvatetaan vuosittain noin 1,3 miljoonaa eläintä. Viidessä vuodessa turkiseläinten määrä on laskenut yli 60 prosenttia.

Suomi on Euroopan harvoja maita, joissa turkistarhaus on yhä sallittua. Melkein kaikki Euroopan maat ovat kieltäneet turkistarhauksen kokonaan tai ainakin osittain. Kansanliike turkistarhauksen lopettamiseksi on Suomessa vahva. Euroopan unionin laajuisen Fur free Europe (Eurooppa ilman turkiksia) -kansalaisaloitteen on allekirjoittanut yli 82 000 suomalaista. Kansalaisaloite turkistarhauksen lopettamiseksi (vireillepantu 4.9.2023) keräsi eduskuntakäsittelyyn vaadittavat 50 000 allekirjoitusta vain yhden päivän aikana. Tämä kertoo suomalaisten vankasta halusta lopettaa turkistarhaus Suomessa.

Lakialoite LA 15/2023 vp

2. Turkistarhauksen alas ajaminen hallitusti

Suomessa on tällä hetkellä noin 400 turkistarhaa. Turkistarhaus oli pääasiallinen elannon lähde noin 200 yrittäjälle vuonna 2022. Yli puolella turkistarhoista tehty työmäärä jää alle yhteen henkilötyövuoteen vuodessa, eli suurimman osan toiminta on osa-aikaista.

Siirtymäajaksi esitetään kolmea vuotta. Siirtymäajan kuluessa 1.1.2024—31.12.2026 turkistarhojen toiminta tulee lopettaa. Turkistarhauksen lopettamiseksi perustetaan monialainen työryhmä arvioimaan tarhaajien tarvitsemia tukitoimia. Työryhmä teettäisi tarkemmat selvitykset turkistarhaajien tämän hetken ikäjakaumasta, pää- ja sivutoimisuuden asteesta, toiminnan kannattavuudesta sekä kiinteiden rakenteiden nykykäyttöarvosta. Turkistarhaajia autetaan siirtymään muihin elinkeinoihin tai eläköitymään. Näillä toimilla varmistetaan, että kukaan ei menetä elantoaan valmistautumatta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

eläinten hyvinvoinnista annetun lain liitteen 1 muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) liitteen 1 kohta 1 seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024. Lain voimaan tullessa toimiviin turkistarhoihin lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2027 alkaen.

Lakialoite LA 15/2023 vp

Liite 1

1. Tuotantoeläimenä saa pitää seuraavia nisäkäs- ja lintulajeja:

Nisäkkäät

- 1) nauta (*Bos taurus*)
- 2) sika ja villisika (*Sus scrofa*)
- 3) kesylammas ja mufloni (*Ovis aries*)
- 4) vuohi (*Capra hircus*)
- 5) hevonen (*Equus caballus*) ja aasi (*Equus asinus*) sekä hevosen ja aasin risteymät
- 6) laama (*Lama glama*)
- 7) alpaka (*Vicugna pacos*)
- 8) kaniini (*Oryctolagus cuniculus*)
- 9) rotta (*Rattus norvegicus*)
- 10) kesyhiiri (*Mus musculus*)
- 11) marsu (*Cavia porcellus*)
- 12) kultahamsteri (*Mesocricetus auratus*)
- 13) gerbiili (*Meriones unguiculatus*)
- 14) poro (*Rangifer tarandus tarandus*)
- 15) kuusipeura (*Dama dama*)
- 16) biisoni (*Bison bison*)
- 17) vesipuhveli (*Bubalus bubalis*) lihantuotantoa varten

Linnut

- 1) kana (*Gallus gallus*)
- 2) kalkkuna (*Meleagris gallopavo*)
- 3) hanhi (*Anser anser*)
- 4) ankka, heinäorsa (*Anas platyrhynchos*) ja myskisorsa (*Cairina moschata*) sekä näiden risteymät
- 5) strutsi (*Struthio camelus*)
- 6) emu (*Dromaius novaehollandiae*)
- 7) viiriäinen (*Coturnix coturnix*)
- 8) helmikana (*Numida meleagris*)
- 9) peltopyy (*Perdix perdix*)
- 10) fasaani (*Phasianus colchicus*)

Tuotantoeläimenä saa lisäksi pitää muita kuin nisäkkäisiin tai lintuihin kuuluvia eläinlajeja.

Lakialoite LA 15/2023 vp

Helsingissä 31.10.2023

Hanna Holopainen vihr
Hanna Sarkkinen vas
Maria Ohisalo vihr
Saara Hyrkkö vihr
Atte Harjanne vihr
Oras Tynkkynen vihr
Krista Mikkonen vihr
Mai Kivelä vas
Jenni Pitko vihr
Tiina Elo vihr
Inka Hopsu vihr
Pia Viitanen sd
Timo Harakka sd
Lotta Hamari sd
Niina Malm sd
Elisa Gebhard sd
Pinja Perholehto sd
Aura Salla kok